

12.4.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta

Akava katsoo, että työsopimuslain 1 §:n muutosehdotuksessa on hyvää se, että siinä on mainittu osapuolten tosiasiallinen asema, mitä Akava on esittänyt myös omassa ehdotuksessaan kyseisen pykälän muuttamiseksi. Näin työsuhteen olemassaoloa arvioitaessa työntekijän riippuvainen ja alisteinen asema tulee tarkoituksenmukaisella tavalla pykälätasolla osaksi kokonaisharkintaa. Sopimussuhteen naamioinnin estämistä muuksi kuin työsopimukseksi ja nykytilan selkeyttämistä ei voida korjata pääasiassa vain perusteluja muuttamalla.

Akava toteaa, että pykäläesityksestä tulee poistaa sanat ”tulkinnanvaraisissa tilanteissa” ja ”osapuolten oikeussuhteen luonnetta koskeva yhteinen tarkoitus”.

Akavan mielestä pykälässä ei tule korostaa tulkinnanvaraisia tilanteita, sillä se voi aiheuttaa lisää epäselvyyksiä sopimussuhteen arvioinnille osapuolten välillä. Akava katsoo myös, että työsuhteen olemassaolon kokonaisarvioinnille ei ole käytännön elämässä tarvetta silloin, kun osapuolten oikeussuhteen luonnetta koskeva yhteinen tarkoitus on selvillä.

Akava pitää tärkeänä, että pykälätekstin tulee olla mahdollisimman selkeä ja yksiselitteinen. Katsomme, että pykälämuutosta ei voida tehdä vain tuomioistuimia varten, vaan sen on oltava myös mahdollisimman selkeä käytännön tasolla eli osapuolten välillä ja työpaikoilla, jotta se tuo selkeyttä ja edistystä nykytilaan. Esitetty pykälämuutos kokonaisuudessaan on mielestämme vaikeaselkoinen ja hankalasti ymmärrettävä.

- 1) Akavan ehdotus** työsopimuslain 1 §:n uudeksi 4 momentiksi.
Alla oleva ehdotus on esitelty aiemmin sääntelytyöryhmässä.

1§ Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sopimukseen (*työsopimus*), jolla työntekijä tai työntekijät yhdessä työkuntana sitoutuvat henkilökohtaisesti tekemään työtä työnantajan lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan.

Tätä lakia on sovellettava, vaikka vastikkeesta ei ole sovittu, jos tosiseikoista käy ilmi, että työtä ei ole tarkoitettu tehtäväksi vastikkeetta.

12.4.2022

Lain soveltamista ei estä pelkästään se, että työ tehdään työntekijän kotona tai hänen valitsemassaan paikassa eikä sekään, että työ suoritetaan työntekijän työvälineillä tai -koneilla.

4. mom. uusi lisäys: Työsuhteen olemassaoloa arvioitaessa on tarvittaessa otettava huomioon työn tekemisen tosialliset olosuhteet kokonaisuudessaan sekä erityisesti osapuolten asema.

2) TEM:n ehdotus pykälämuutokseksi, joka sopii toissijaisesti Akavalle alla olevilla muutoksilla eli keltaisella merkittyjen kohtien poistamisella ja tarvittaessa sanan lisäyksellä.

1 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sopimukseen (työsopimus), jolla työntekijä tai työntekijät yhdessä työkontana sitoutuvat henkilökohtaisesti tekemään työtä työnantajan lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan. **Tulkinnanvaraisissa tilanteissa työsuhteen olemassaolo arvioidaan tarvittaessa kokonaisharkinnalla, jossa otetaan huomioon muun muassa osapuolten oikeussuhteen luonnetta koskeva yhteinen tarkoitus, työn tekemistä koskevat ehdot, olosuhteet, joissa työtä tehdään sekä niistä muodostuva osapuolten tosiasiallinen asema oikeussuhteessa.**